

Austatud lugeja!

See oli ilmselt sügisel 1993, kui ülikooli peahoone ees tuli minu juurde reporter mikrofoniga ja soovis teada, keda mina pean meie aja kangelaseks. Piinlik tunnistada, aga olin suutnud *universitas*'e ukse lahti murda hoolimata asjaolust, et mu teadmised Lermontovi loomingust piirdusid luuletusega „Puri“ (teate küll, „*Белеет парус одинокий...*“). Ka see teadmine ei olnud pärit niivõrd koolist, kui asjaolust, et isa kandis need värsid pea igal aastal kobamisi, kuid siiski Näärivanale ette. Nii ma siis jätsingi küsimusele vastamise Urmas Reinsalule, kes tänuväärset sealsamas lähedal juhtus olema. Mida ta vastas, ei tea. Aga küsimus kui selline jäi mind kummitama.

Tänaseks olen „Meie aja kangelase“ läbi lugenud ja paljugi veel. Minu käest küsiti eile, kas loen ja teen märkmeid töö pärast: selleks, et kirjutada toimetaja veerge. Hämmastav, mille peale küll võidakse tulla. Ei ja veelkord ei. Aga tõsi ta on, et loetu aitab mul mu tööd teha. Eelkõige aga aitab see elada.

Milleks on autoritele hea *Juridicas* avaldamine? *Juridica* maksab autoritasu, aga kui mõni väga harv erand välja arvata, ei ole tasu autoritele reeglina oluline. Juba ainuüksi see pärast, et summad pole märkimisväärsed. Tõsi, tean et mõned tööandjad on premeerinud töötajaid *Juridicas* avaldamise eest. Seega toob avaldamine kaasa tööalase tunnustuse. Olen aru saanud, et ka töökohtadele kandideerimisel võib *Juridica* artikkel anda konkurentsieelise. On olnud lausa juhtumeid, kus ootamatult laekub artikkel kaua vaiki olnud võimekalt juristilt ja mõni aeg pärast avaldamist saabub teade tema ametikõrgenduse kohta. Ilmselt annab *Juridicas* avaldamine ka laiema tuntuse Eesti juuraringkondades – reklaam, paremal juhul isegi autoriteet. Kindlasti aitab artikkel korjata koolituspunkte, mille nõudmine on juuraametitele nii omaseks saanud. Ja loomulikult hankida teaduskraadi.

Meie aja kangelaseks pean seda autorit, kes kirjutab sisemiselt sunnil. Sellist, kes ei kirjuta selleks, et midagi saada, vaid anda; mitte enda positsiooni muutmiseks selles maailmas, vaid maailma muutmiseks. Neid on.

Usun, et *Juridica* artiklid on tõepoolest ka muutnud Eesti õigusmaastikku. Kuid selge on see, et mitte alati. Hiljuti tuli telest selline film nagu „Spioonide sild“ (*Bridge of Spies*, režissöör Steven Spielberg, 2015). See on lugu advokaadist, kes 1960. aastate USA-s kaitseb kohtus vene spiooniks peetavat meest. Advokaadile saab üsna pea selgeks, et ehkki tema kaitseargumentid on vägagi kaalukad, võitleb ta tuuleveskitega. Ja siis tuleb tuum: selles lootusetus olukorras ta ei hädaldanud, ei ärritunud, ei kavaldanud, ei lasknud käsi rüppe. Ehk siis ta ei andnud alla ei eetilises ega professionaalses plaanis. „*Крытой мужик*,” ütles kaitsealune. Hollywoodlikku lõppu ei tulnud: advokaat kaotas kohtuasja. Kui aga keegi peaks täna pistma mulle mikrofoni nina alla ja mul oleks julgust vastata (sh siiralt vastata), siis kirjeldaksin ma meie aja kangelasena inimest, kes annab endast parima isegi siis, kui lootust pole.

Mis ajendas mind kirjutama meie aja kangelasest aasta viimases, 2019. aastal ülikooli lõpetanud juristide numbris? Needsamad noored. Olen kohanud inimesi, kes on rääkinud sellest, kuidas nad tahaksid juristiksa saada selleks, et aidata vähekindlustatud inimestel oma õigusi maksma panna. Kahjuks on nii, et õiguste poolest oleme võrdsed, aga rahakott – mida õiguste maksmapanek kahjuks järjest rohkem eeldab – on igapähele eri suurusega. Tagajärg on teadagi milline. Rõõm on sellises olukorras lugeda, et üks õigusteaduskonna poolt aasta parimaks peetud lõputöö autoritest on tõepoolest valinud ameti, mida kirjeldab Salingeri „*Kuristik rukkis*“: aidata inimesi, et nad sellesse kuristikku ei kukuks.

Head lugemist, meeolukat vana aasta lõppu ja õnnelikku uut aastat!

Katrin Prükk